

TRIBUNAL GHAL TALBIET ZGHAR

**GUDIKATUR DR.
PETER BORG COSTANZI**

Seduta tal-21 ta' Jannar, 2005

Talba Numru. 1298/2004

**Dr Pierre Ellul MD ID 0071276M u martu
Christiane Ellul ID 436677M**

Vs

Alexis Bonnici

It-Tribunal

Ra l-Avviz li permezz tieghu l-atturi talbu li l-konvenut jigi kkundannat ihallas is-somma ta' seba' mija u disa' liri Maltin u tmienja u sebghin centezmu (Lm709.78c) rapprezentanti danni sofferti mill-istess atturi f'kollizjoni li sehhet fit-2 t'Ottubru, 2003 bejn Volkswagen Polo HAS 364 misjuqa mill-attur u Isuzu vann FAH 454 misjuqa mill-konvenut.

Ra r-Risposta tal-konvenut li biha eccepixxa li l-incident tat-traffiku in kwistjoni gara unikament htija ta' l-attur. Illi f'kull kaz trid issir il-prova dwar id-danni.

Kopja Informali ta' Sentenza

Sema' x-xhieda ta' PC 1078 Mario Ciantar, Dr Pierre Ellul, Alexis Bonnici u Nicholas Mercieca.

Ra d-dokumenti esebiti fil-kawza.

Sema' t-trattazzjoni ta' Dr Yana Micallef Stafrace ghall-atturi u Dr Mark Mifsud Cutajar ghall-konvenut.

Ikkunsidra

Illi mill-provi prodotti jirrizulta li l-vettura FAH 454 kienet qed tinstaq mill-konvenut. Huwa jahdem bhala *surveyor* u dakinhar ta' l-incident kien hemm bzonn li jaghmel xoghol ta' *surveying* f'propjeta' biswit B'Kara *bypass* maghrufa bhala Triq Dun Karm. Huwa pparkja fuq il-bankina izda stante li l-vann huwa aktar wiesa' mill-bankina, parti mill-vettura sporgiet ghal fuq it-triq (bejn 15cm u 50cm) u b'hekk kienet qed timblokka parti mill-karreggjata ta' gewwa.

Il-lokal fejn sehh l-incident jikkonsisti f' *dual carriage way* u hemm zewg karreggjati f'kull naha tat-triq.

L-attur kien qieghed isuq fil-*bypass* ta' B'Kara sejjer mid-direzzjoni ta' l-Universita' lejn Hal Lija. L-incident gara qabel ir-*roundabout* fejn hemm il-hanut tal-Vodafone cjoe' f'tit aktar 'il fuq bejn wiehed u iehor fin-nofs bejn iz-zewg *roundabouts* u sehhet fil-parti d-dritta tat-triq.

F'dak il-hin kien hemm hafna traffiku ghaddej fiz-zewg *lanes* tant illi f'tit iktar lura mill-vettura ta' l-attur, fuq il-*lane* ta' barra kien hemm karozza tal-linja gejjja fl-istess direzzjoni. F'tit qabel ma sehh l-incident, l-attur innota li kien hemm il-vettura Isuzu pparkjata kif gja' fuq spjegat u f'dak il-mument l-attur hares fil-mera u nduna li kien hemm il-karozza tal-linja gejjja warajh u b'hekk ma setax johrog 'il barra u mill-kalkolu li ghmel huwa hass li setgha jghaddi minn magenb l-Isuzu.

Fl-istess waqt pero' l-attur jallega li nfethet il-bieba ta' wara tal-passiggier u b'hekk din laqtet il-vettura tieghu. Huwa jallega li kien hemm xi hadd li fetah il-bieba. Wara

Kopja Informali ta' Sentenza

din id-daqqa baqa' miexi ghal ftit, dar mar-*roundabout*, baqa' jsuq sakemm rega' pparkja mbaghad vicin il-vann.

Tkellmu z-zewg sewwieqa u ftiehm u li jmorru l-Ghassa biex jaghmlu r-rapport fejn fil-fatt sar ir-rapport.

L-attur jghid li hu kien miexi bi *speed* ta' sittin kilometru (60km) fis-siegha u mhux aktar u ghalkemm qabel l-incident naqqas il-velocita', huwa kellu joqghod attent li l-vetturi ta' warajh ma jibqghux diehlin go fih.

Il-konvenut xehed li huwa kien qed jaghmel is-*survey* u li kien ilu xi siegha pparkjat kif fuq spjegat. Meta huwa u siehbu lestew ix-xoghol, bdew izarmaw l-affarijiet u bdew miexjin lejn il-karozza. Huwa wasal fejn il-karozza, beda jdahhal l-affarijiet gewwa l-parti ta' wara tal-vann. Kien halla xi affarijiet fil-kaxxa tal-vann u beda jehodhom mill-kaxxa u jdahhalhom gewwa. Huwa jichad li f'xi hin dahal gewwa l-vann u jghid li f'kull hin huwa kien bil-wieqfa fit-triq bejn il-bieba miftuha u l-ispazju miftuh tal-vann. Imbaghad siehbu nnotalu li kien hemm il-karozza ta' l-attur gejjja u li kienet se ttajru u ghalhekk il-konvenut ghalq il-bieba aktar vicina lejha u ntaghfas mal-vann izda xorta wahda din il-vettura laqtet ix-xoffa ta' barra tal-bieba tieghu u b'hekk sehh l-incident.

Mid-dokumenti esebiti jirrizulta li l-hsara fil-vettura misjuqa mill-attur kienet mill-*headlamp* ta' quddiem u mal-genb tal-karozza lura.

Illi f'materja ta' kollizjonijiet bhal fi kwalunkwe kawza ghad-danni bbazata fuq tort, jispetta lill-attur li jgib il-provi rikjesti skond il-ligi biex juri li l-konvenut kien negligenti fil-grad li trid il-ligi. Il-piz tal-prova tispetta lill-attur u l-konvenut m'hu obligat jipprova xejn jekk dan il-piz ma jintghelibx.

Fil-kaz odjern hemm konflitt bejn il-verzjoni ta' l-attur u dik tal-konvenut u f'dan ir-rigward ghalhekk it-Tribunal ezamina bir-reqqa d-*drivers' statements* kif rappurtati mill-pulizija meta z-zewg sewwieqa marru jaghmlu r-rapport.

PC 1078 Mario Ciantar xehed illi z-zewg persuni kienu marru jaghmlu rapport u huwa nizzel dak li qalulu z-zewg sewwieqa. L-attur qal:

“Kont niezel fid-direzzjoni ta’ Hal Lija, fi Triq Dun Karm, B’Kara u nfethet il-bieba ta’ vettura FAH 454 u hbatt maghha.”

Il-konvenut qal:

“Jien kont qiegħed indaħħal oggett mill-bieba ta’ wara tal-karozza tiegħi li kienet ipparkjata fi Triq Dun Karm, vettura HAS 364 li kienet għaddejja fid-direzzjoni ta’ Hal Lija.”

Dawn iz-zewg verżjonijiet huma l-istess verżjonijiet li bejn wieħed u iehor is-sewwieqa xehdu fil-kawza odjerna. Fic-cirkostanzi fuq premissi, t-Tribunal isostni li l-konvenut kien negligenti minhabba l-fatt li huwa qatt ma messu pparkja l-vettura tiegħu f’B’Kara *bypass*. Din hija *highway*, hija *dual carriage way*, hija triq traffikuza hafna u t-traffiku jgħaddi b’certi velocita’ stante li m’hijiex *a built up area* w inoltre, m’huwiex permess li jsir xi forma ta’ *parking* f’dik it-triq. Din hija triq li minn zmien għal zmien jigi mtajjar *pedestrian* u kien totalment rrisponsabbli da parti tal-konvenut li okkupa l-bankina kollha u parti mit-triq bħallikieku ma kien xejn u jistenna li s-sewwieqa w anki l-*pedestrians* jbiddu r-rotta tagħhom bil-konsegwenti periklu għalihom. It-traffiku li jkun għaddej minn din it-triq qatt ma jistenna li jsib xi karozza pparkjata fil-karreggjata tiegħu.

Mill-provi prodotti ma jirrizultax li l-konvenut ipparkja hemmhekk minhabba xi emergenza, anzi huwa jgħid li kien ilu pparkjat zmien twil u kien qiegħed jagħmel xi xogħol. Ma kien hemm xejn x’jostakolah illi jipparkja iktar ‘il isfel u mbağħad imur bil-mixi għall-post fejn ried jagħmel ix-xogħol.

It-Tribunal ihoss illi l-fatt li l-konvenut ipparkja b’dan il-mod, holoq periklu għat-traffiku u zied il-potenzjal għall-possibbli kollizzjoni kif fil-fatt gara.

Ta’ dan għandu jbbati l-konsegwenzi.

Mill-banda l-oħra t-Tribunal jidhirlu li l-attur għandu jerfa' parti, l-parti l-kbira mill-htija għall-incident in kwistjoni. Huwa kien qiegħed isuq fi triq fejn kellu vizwali ragunevoli, l-incident sehh matul il-gurnata u m'hemm xejn fil-provi li jindika li l-vizwali tieghu kienet b'xi mod ostakolata. Qabel l-incident huwa nduna bil-vettura pparkjata u setgha waqqaf il-karozza qabel ma wasal hdejha izda minflok l-attur għazel li jipprova jiskapulaha. Stante li kien hemm karozza tal-linja għaddejja mil-*lane* ta' barra, l-ispazju tieghu kien ristrett. Huwa għamel *misjudgement* u kien minhabba f'hekk li għadda vicin hafna tal-vettura pparkjata.

L-attur jgħid li proprju f'dak il-mument kien hemm xi hadd gewwa l-vann tal-konvenut li fetah il-bieba tal-passiggier u b'hekk sehh l-incident, mentri l-konvenut jgħid li l-bieba kienet gja' miftuha w anzi fil-mument ta' l-incident, kienet ingħalqet xi ftit.

It-Tribunal jidhirlu li fil-fatt mill-provi prodotti, stante li l-ħsara sehh minn quddiem sa wara tal-vettura ta' l-attur, il-probabbilta' hija li l-bieba kienet gja' miftuha qabel ma wasal hdejha l-attur u konsegwentament it-tezi tal-konvenut hija iktar probabbli fis-sens illi l-bieba kienet ftit miftuha qabel ma waslet hdejha l-vettura ta' l-attur, izda t-Tribunal ihoss ukoll li jista' jkun ukoll li din setgħet infethet ftit iktar milli kkalkula l-attur, stante li l-attur ukoll kellu l-attenzjoni tieghu fuq x'qed jigri fit-traffiku ta' warajh u għal xi ftit mumenti l-bieba nfethet iktar milli kien ikkalkula l-istess attur. Tenut kont tal-premess, it-Tribunal jidhirlu li l-kollizjoni saret principalment tort ta' l-attur minhabba nuqqas ta' *proper lookout* u *misjudgement* u sekondarjament tort tal-konvenut li għazel jipparkja fejn qatt ma messu pparkja. B'hekk ir-responsabbilta' għandha tigi apporzjonata kwantu għal zewg terzi ($\frac{2}{3}$) għall-attur u terz ($\frac{1}{3}$) għall-konvenut.

Għar-rigward tad-danni jirrizulta li dan il-*quantum* tad-danni mhux qed jigi kkontestat mill-konvenut.

Għal dawn il-motivi t-Tribunal jaqta' u jiddeciedi billi jikkundanna lill-konvenut sabiex ihallas lill-atturi s-somma

Kopja Informali ta' Sentenza

ta' mitejn u sitta u tletin lira Maltin u disgha u hamsin centezmu (Lm236.59c) rapprezentanti terz ($\frac{1}{3}$) tad-danni, bl-interessi kif mitluba. L-ispejjez jinqasmu kwantu ghal terz ($\frac{1}{3}$) ghall-konvenut u zewg terzi ($\frac{2}{3}$) ghall-atturi.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----